

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának jelentése

a Borsodi Mezőség TK 2011. szept.1.-én kiírt földbérleti pályázatáról.

(...*cél volt*) a gazdálkodók földhasználati lehetőségének bővítése, ami egybe esik a Kormányprogramban megfogalmazott elvekkel.

Az egyik ilyen értekezlet (2011. 07. 18.) emlékeztetőjében meghatározott elvárásnak eleget téve a pályázatok szakmai előkészítésébe folyamatosan bevontuk a helyi Gazdakör Egyesületet, valamint a szomszédos települések (9 db) önkormányzatai által delegált képviselőket is (8. sz. *melléklet*). Az Önkormányzatok bevonására azért volt szükség, mivel a térségben élő, Gazdakörhöz nem tartozó gazdálkodók képviselőtéről is gondoskodni kívántunk.

Az előkészítő fázist jellemző, gazdákkal történő párbeszéd természetesen –csak és kizárólag- a pályázatok kiírásáig történt, további egyeztetéseket nem folytattunk. A pályázatok benyújtására nyitva álló időszakban egy pályázat került visszavonásra (9. sz. *melléklet*), mivel a Gazdakör adott blokk vonatkozásában eltérő feltételek figyelembe vételére tett javaslatot (15. sz. *melléklet*). Az érintett pályázati egység esetében új pályázat kiírására nem került sor.

Az előkészítő munkák konkrétan az alábbi feladatok ellátását jelentették:

1. Tájékoztattuk a gazdákat a kialakult helyzetről, lehetőségekről
2. Meghatároztuk a szükséges feladatokat, azokat ütemeztük.
3. Ismertettük a kiírandó pályázatok jogszabályi és szakmai alapelveit. A Gazdakörrel egyetértésben meghatároztuk a pályázati eljárás célját: **a helyben élő, élethivatásszerű mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdák által megvalósított extenzív állattartás támogatása.** Megállapodtunk, hogy a bírálatba ezeket a szempontokat szükséges érvényesíteni. A bérleti időt a területhasználat racionalizálási szándékának alárendelve három évben határoztuk meg.
4. Tájékoztattuk a gazdákat, hogy Igazgatóságunk 2014. 09. 01.-jétől saját gazdálkodást kíván folytatni a tájvédelmi körzet központi részén. Lehatároltuk a saját gazdálkodásra tervezett területet (10. sz. *melléklet*), a gazdák elfogadták az Igazgatóság törekvését, valamint azt, hogy az érintett területek 2014. 08. 31.-ig kerülnek haszonbérlet útján hasznosításra.
5. Adatbázis alapon pontosítottuk a haszonbérletre tervezett földrészletek körét, és térmértékét, a gazdák részére munkatérképeket készítettünk, melyeken javaslatot tehettek a pályázati egységek kialakítására (a gazdák önállóan ezzel a lehetőséggel nem éltek).
6. Az érintett földrészletekre Igazgatóságunk kezdeményezte a földhasználati regisztrációját (a bejegyzésről szóló értesítést 2011.10.05.-én kaptuk meg).
7. Az érintett, és a környező településeken meghirdettük a földhasználat lehetőségét (8. sz. *melléklet*) és ezzel kapcsolatban igényfelmérést végeztünk (11. sz. *melléklet*) a Gazdakör bevonásával (2011. 08. 10.-én zárult). A felmérés eredménye szerint a térségből 10915 hektár gyepre (3,36-szoros túligénylés), valamint 6481 hektár szántóra (6,86-szoros túligénylés) tartanának igényt a gazdálkodók. (12. sz. *melléklet*).

8. A beérkezett igények előzetes felülvizsgálatára felkértük a Gazdakört, a feladat célja a „komolynak” tekinthető gazdálkodói igények kiszűrése volt. Az igényfelmérés összesítését eljuttattuk a Gazdakör vezetőségének, azzal a kéréssel, hogy a beérkezett igények közül jelöljék meg, mennyi a valós, mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozói igény. Ezen számokra azért volt szükségünk, hogy a pályázati kiírásban a helyben jelentkező, szakmailag indokolt igények ismeretében alakíthassuk ki a blokkokat (a természetvédelmi elvárások figyelembe vétele mellett). A Gazdakör javaslatában 81 blokk kialakítását tartotta indokoltnak, amit végül egyéb szempontok figyelembe vétele mellett nem tartottunk kivitelezhetőnek. Az igényekre vonatkozó statisztikai adatokat mellékeljük (12. sz. melléklet).
9. A rendelkezésre álló információk alapján elkezdtek a pályázati egységek kialakítását. a térképi lehatárolás során a térségben jelentkező „valós” gazdálkodói igények mellett olyan szempontokat is mérlegeltünk, mint a: megközelítés, használhatóság, kút elérhetősége, szárnyék erdők elhelyezkedése stb. Igyekeztünk tartani a Gazdakör által javasolt települési preferenciákat (13. sz. melléklet) a teljes térmérték vonatkozásában. Szem előtt tartottuk, hogy mekkora legyen az induló gazdálkodók részére kialakított blokkok mérete. A terület adottságai alapján meghatároztuk, hogy a juhtartók számára mely blokkokban kívánunk előnyt biztosítani a pályázat során. Összességében 54 db. pályázati egységet határoltunk le (14. sz. melléklet). A kialakított blokkok tervezetét egyeztetettük a Gazdakör vezetőivel. A gazdák részéről néhány korrekciós javaslat érkezett, aminek többségére megoldást kerestünk.
10. A rendelkezésre álló információk alapján javaslatot tettünk a meghirdetendő pályázati típusokra. A Gazdakör a javaslatot támogatta, így három tipizált pályázati csomag készült: kezdő gazdálkodóknak, működő gazdálkodóknak, juhtartóknak.
11. Ismertettük a Gazdakör vezetőivel az Igazgatóság által javasolt pályázati csomag formai és tartalmi elemeinek tervezetét.
12. Javaslatot tettünk a bírálatban érvényesíteni tervezett általános szakmai szempontokra. Az irányelvek tekintetében a Gazdakör több esetben módosítást kezdeményezett. Végül szinte minden kérdésben sikerült közös álláspontra jutni az alapelvek tekintetében. A nyertesek számának növelése érdekében az együttes pályázat alkalmazására tettünk javaslatot, amit a Gazdakör támogatott. Az együttes pályázat lehetőséget teremt olyan, kisebb potenciállal rendelkező gazdálkodók részére is, akik összefogva akár nagyobb blokk elnyerésére is képesek lettek, tekintettel arra, hogy együttesen már rendelkeztek a szükséges állatlétszámmal. Az együttes pályázat véleményünk szerint a családi földhasználat lehetőségét is erősíti, mert így a fiatal gazdálkodók a családi adottságokra támaszkodva indulhatnak el a gazdálkodásuk során. A gazdák képviselőinek javaslatára a felvehető pályázati csomagok számát 3 db-ban maximáltuk, a megnyerhető összes terület maximális térmértékét 200 hektárban rögzítettük. Az egyeztetések tárgyát a 16-17. sz. mellékletek mutatják be.
13. Igazgatóságunk elkészítette javaslatát a meghirdetésre tervezett pályázati típusok konkrét pontozási rendszerére. A Gazdakör véleményezte a pontozási javaslatot, több esetben módosítási indítvánnyal élt. **A települések lakosainak előnyeit garantáló pontok beépítése a bírálat rendszerbe megtörtént.** Elkészült a három tipizált pályázati hirdetmény tervezete, amit egyeztetettünk a Gazdakör vezetőivel (18-20. sz. mellékletek).

A pályázat előkészítésének fenti lépései több időt vettek igénybe, mint azt előzetesen terveztük. Ennek következtében a pályázatok meghirdetésére a tervezett augusztus 15.-i határidőn belül nem került sor. Mivel augusztus 18.-án megjelent a pályázatok eljárásrendjét érintő 161/2011 (VIII. 18.) Korm. rendelet, az előkészített anyagokat össze kellett hangolnunk a szeptember 1-től hatályba lépő új jogszabállyal (21. sz. melléklet). A munkát a szükséges egyeztetésekkel együtt augusztus 30-ra elvégeztük, így 31.-én kézből el tudtuk juttatni pályázati felhívásainkat az illetékes önkormányzatokhoz szeptember 1-i kifüggesztés céljából. A három közigazgatásilag érintett önkormányzat mellett további hat település hirdetőjére került fel hirdetményünk a pályázati lehetőséggel kapcsolatban.

A hirdetmény a jogszabályi elvárásoknak megfelelően az Igazgatóság honlapjára is felkerült. A pályázatok beadására október 3-án 12 óráig volt lehetőség. Az eljáráshoz kapcsolódó feladatok tervezett ütemezése az alábbi volt:

- Bontás: október 5-én 9 órától (folyamatosan a pályázati egységek sorrendjében)
- Bírálathoz: a pályázatok leadásának határideje után 15 munkanapon belül (október 24-ig)
- Eredmények közzétele: október 25.
- Szerződéskötés: az eredmények közzétele után folyamatosan

Az információk minél szélesebb körű biztosítása céljából Igazgatóságunk képviselője 2011. 09. 05-én részt vett a Gazdakör elnökségi ülésén, ahol tájékoztatást adtunk a pályázati kiírásról. Ezt követően a pályázattal kapcsolatban (előzmények, pályázatok beadására vonatkozó információk stb.) szeptember 7-én a Gazdakör Egyesület által szervezett rendezvény keretében nyilvános tájékoztatót tartottunk. A rendezvényre a Mezőcsáti Művelődési Házban került sor. A rendezvényen felajánlottuk, hogy további tájékoztatókat is szívesen tartunk a sikeres pályázás elősegítése érdekében, de erre nem mutatkozott igény. Igazgatóságunkon ügyfélszolgálatot alakítottunk ki, ahol fogadtuk a gazdálkodókat és minden szükséges felvilágosítást megadtunk számukra a pályázat benyújtásával kapcsolatban.

A pályázati csomagok felvételére a jogszabályi előírásoknak megfelelően Igazgatóságunk székhelyén személyesen, vagy meghatalmazott útján volt lehetőség 2011. 09. 30-ig. A meghatalmazást közokirattal, vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokirattal kellett igazolni. **A pályázati eljárás során 131 pályázati csomag felvételére került sor, és a megadott határidőn belül 109 pályázat került Igazgatóságunkon leadásra (22. sz. melléklet).** A pályázat bontására, illetve bírálatára az (...) ismert okok miatt nem került sor. A bontatlan pályázatokat 2011. november 02-ig Igazgatóságunkon tudják az ajánlattevők átvenni (22-26. sz. melléklet).

A Gazdakörrel történt fontosabb egyeztetésekről emlékeztetők készültek (27-30. sz. mellékletek), ezek a fontosabb elvi kérdések rögzítésére szolgáltak. A pályázatok előkészítése során többször jeleztük, hogy a szoros határidőknek nem tudunk megfelelni, a feszített munkatempó miatt az egyeztetések aprólékos dokumentálására nem volt idő.

Eger, 2011. október 12.

Bükki Nemzeti Park Igazgatósága

Szerkesztés és kiemelés: Sárvári Attila titkár, Borsodi Mezőség Gazdakör Egyesület – 2011. okt. 26.